

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 2 forint 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

ESITYAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Cselkó István.

Nemrégiben a földmivelésügyi miniszter három kiváló s a gazdasági tanügy terén hosszú idő óta munkálkodó tanárt tüntetett ki azzal, hogy levelet írt nekik s köszönetet mondott nekik azon buzgó odaadásért és kitartásért, amelyet a magyar gazdasági szakoktatás terén hosszú időn kifejtettek.

Ezen kitüntetett érdemes tanár egyike Cselkó István, a magyar-óvári gazdasági akadémia tudós tanára, aki immár három évtized óta fáradozik a gazdasági szakoktatás mezején. Ennyi idő még könnyebb foglalkozásnál is szembeötlő s úgyszeretetre, szívós kitarásra vall, hogyha valaki ily hosszú időt szentelhet foglalkozásának, hát még a tanári, a tudományos pályán milyen maradandó érdemet szerez, ha valaki majdnem fél emberöltőn keresztül azon fáradozik, hogy képzett gazdákat neveljen hazájának.

Cselkó István megtestesült alakja a tudománynak élő tanfériaknak. Megnyerő, szeretetreméltó modorával ezalatt a három évtized alatt mindenkor birtanítványainak szeretetét és becsülését. Életrajzi adatait a következőkben közölhetjük:

Cselkó István (cselkó-lehotai) szül. Zsombolyán (Torontál vármegye) 1847. ápr. 20-án, hol atya Csekonics gr. gazdatisztje volt. Középszkolai tanulmányait befejezve, a gazdasági pályára előkészülendő, a zsombolyai uradalomban 1 $\frac{1}{4}$ évet gazd. gyakorlatban töltött, mely után szaktanulmányait a keszthelyi felsőbb tanintézetben végezte, mire a zsombolyai uradalomban vállalt állást;

1869-ben a m.-óvári gazd. fels. tanintézetben a német nyelvű előadásokkal párhuzamos magyar nyelvű tanfolyam nyitvatván, Cselkó oda segéd-tanárrá neveztetett ki.

1874-ben állami ösztöndíjjal egy évet Münchenben, a bajor központi állatorvosi tanintézetben töltött, 1875-től fogva pedig mint az állattenyésztési tanak rendes tanára van alkalmazva a m.-óvári gazd. akadémián.

Cselkó több szaklapba, különösen pedig a M.-Óvárt megjelenő Mezőgazd. Szemlébe és a «Köztelek»-be számos cikket és figyelmet keltett tanulmányt írt a szakmájába vágó tárgyokról. Önállóan megjelent műve: Az okszerű takarmány alapvonalai gyakorló gazdák és gazdasági intézetek hallgatói részére (M.-Óvár 1874). Cselkó írta a Pallas Lexikon számára az állattenyésztés cikkeit is.

A gazdasági szakirodalomnak tevékeny munkása Cselkó István s cikkeiből, melyek a fentemlített szaklapokban

jelentek meg, főképpen a gyakorlati gazdák mérithetnek okulást mindazokra a kérdésekre nézve, a melyek a gazdálkodás terén fölmerülnek. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület «Köztelek» című lapjának majdnem minden számában találunk Cselkótól feleletet valamely föltett kérdésre.

A tudós tanár életerős, javakorbéli férfiú s még igen sok hasznot fog hajtani a magyar mezőgazdaságnak szakavatott munkásságával, széleskörű képzettségével.

Cselkó István.

A nóta vége.

A kvótabizottságok mult héten szétfutottak, mert nem tudtak megegyezni. Hiába ment fel a magyar a régi 31·4 százaléktól egész 33·85 százalékig, ez nem volt az osztráknak elég. Még egy negyedszázalékot követelt ráadásul. Ezt már a magyar bizottság az első szóra nem adta meg, tehát szétmentek megegyezés nélkül.

Bécsben aztán Ő felsége maga elé hívatta az irányadó osztrák politikusokat s értésükre adta, hogy a király kiegyezést akar. Hiába minden, Ő felsége nem engedi meg, hogy az osztrák kormányt megbuktassák s a kiegyezést válságba döntsék. Ez figyelmeztetés volt az osztrák bizottságnak is, hogy ne akadékoskodják tovább a kvóta kérdésében.

A figyelmeztetés használt, mert az osztrák bizottság átüzent, hogy újra tárgyalni akar. A tárgyalást csakugyan folytatták is és végül meg is egyeztek kerekszám 34·4 százalékban. Ez a megállapodás az országgyűlés elé kerül s ha ott is elfogadják, a kiegyezés legnehezebb kérdése: a kvóta is rendezve lesz 10 esztendőre. Ha azonban a bizottságok nem tudnának megegyezni, akkor Ő felségét illetné meg a döntés, de a király csak egy esztendőre állapíthatná meg a kvótát, egy év múlva újra kezdődne a czivakodás. Ezt akarja Ő felsége megakadályozni s ezért szeretné, ha a parlamentek megegyeznének.

A jelenlegi viszonyok között nem is kétséges, hogy a megegyezés most már sikerül. Bizonyos tehát az is, hogy Magyarország a következő 10 esztendőre sok millió forint új megterhelést vesz a nyakába. A nóta vége ez.

Hiába volt tehát a három éve tartó küzdelem azért, hogy a kvótát ne emeljék fel. Hiába buktak a kormányok itt és odaát, sorsunkat el nem kerülhattük.

A király úgy akarta, hogy legyen kiegyezés. Ezt jól tudtuk. Alkudozásunkba azonban nem szólott bele. Engedte a legutolsó óráig, hogy mindegyik fél a saját életrevalósága szerint liczitaljon. A liczitalás vége az volt, hogy bennünket az osztrák lefőzött. Ezt be kell ismernünk.

Vád ezért a balkövetkezményért a 67-es alapnak azokat a hiveit illeti, a kik abban a szent meggyőződésben élnek, hogy a kiegyezésnek muszáj meglenni, akár jó, akár rossz. Ez nagy tévedés. Kislelkűség azt hinni, hogy Magyarország a saját lábán nem állhat meg. De hisz ezt komolyan nem is hiszi talán senkisé. Más itt a dolog nyitja.

Látták a mi államférfiaink, hogy ha mi most Ausztriát magára hagyjuk, akkor az a szerencsétlen birodalom menthetetlenül széthomlik. A királyi ház iránti hűség azt sugalmazta a ma-

gyar politikusoknak, hogy ebben a válságos időszakban ne engedjék át Ausztriát a bomlás sorának. Arra számítottak talán, hogy látva Ő felsége a magyar nagyobb hűségét és nagyobb megbízhatóságát: a helyzet majd változni fog. A jövőben majd a magyar lesz a kedvelt és nem az osztrák s a magyar fogja lemeregetni a barátság tejfelét. Ebben nem bizunk, mert ilyen számítás miatt már eddig is sok csalódás érte a magyart.

Vagy a másik számítás az, hogy ez az újabb kiegyezés éppen csak arra való, hogy időnk legyen előkészülni az önállóságra s az osztrákok is rendbe szedhessék magukat. Ne mondhasa a király, hogy súlyos időkben a magyar bontott. A kiegyezés lejártával aztán megindítjuk a válópört.

Ebben a számításban bizunk. A kiegyezés iránti kötelességeknek immár bőven eleget tettünk. Itt az ideje annak, hogy a saját érdekeink iránti kötelességek felülkerekedjenek. A nóta vége ez, ha nem akarjuk sirással végezni.

Országgyűlés.

A képviselőház mult heti ülésében két fontos interpellációt intéztek el. Egyiket még mult héten intézte *Ugron Gábor* a pénzügyminiszterhez. Elmondta, hogy az osztrákok megtagadták az osztrák-magyar jegybankba való kiadását annak az 59 millió aranynak, a mire a banknak szüksége volna, hogy a régi papirospénzt beváltassa s e helyett arany- és ezüstpénzt bocsásson ki. Kérdezte tehát, mit szándékozik tenni a magyar kormány, a kölcsönösség ilyen megsértése után felállítja-e végre a külön magyar nemzeti jegybankot.

Aranyháboru.

Lukács László pénzügyminiszter azt felelte, hogy a magyar külön jegybank felállítására még nincs szükség, mert igaz, hogy az arany kiadását megtagadta az osztrák bizottság, de ebbe a határozatába még az osztrák kormánynak is beleszólása van, s az osztrák kormány majd eligazítja a dolgot. Ha azonban a bizottság határozatán a kormány sem tudna változtatni, akkor a magyar kormány is talpára áll s illő feleletet ad az osztráknak.

A pénzdrágaság.

Ezután a pénzügyminiszter a pénzviszonyokról beszélt általában. Elismeri, hogy utolsó időkben a pénz drágult, de ez ellen mi nem tehetünk semmit, mert az egész világon így van. Az, hogy a vidéken drágább a pénz, mint a fővárosban, természetes, mert míg a vidékre jut, több kézen megy keresztül a kölcsönpénz s annál drágábbá válik.

Egyébként a pénzügyminiszter megtette azt, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezetnek

oly jelentékeny összeget bocsátott rendelkezésre, hogy képezzé vált a kamatláb fölemelése nélkül adni továbbra is kölcsönt, úgy, hogy mindazon intézetek, amelyek a Központi Hitelszövetkezettel összeköttetésben vannak, ugyanazon olcsó kamatláb mellett kapják a kölcsönt, mint kapták azelőtt, úgy hogy ezekre a pénznek drágulása, a kamatlábnak emelkedése semmi hatást nem gyakorolt.

Ugron Gábor nem elégedett meg a miniszter válaszával, mert, ugymond, osztrák részről csak rosszakaratot lát a valuta rendezésénél. Azt mondja, a vidéken azért drágább a pénz, mert a kormány csak a központi pénzügyintézeteket segíti. Mért nem juttatta e pénzkölcsönöket elhelyezés céljából az Osztrák-Magyar Bank vidéki intézeteknek és az Első Hazával összeköttetésben álló vidéki intézeteknek? Az egész ország érzi a nagy szegénységet és az állam garasos vállalatokat, munkálatokat csináltat. Budapesten meggazdagodtak a bankok és a bankárok, de az utolsó tizenöt esztendő alatt nem gazdagodott meg senki, aki dolgozott.

A Ház tudomásul vette a választ.

A kiegyezés válsága.

Ezután *Rakovszky* képviselő intéz kérdést a miniszterelnökhöz. Szóvá tette, hogy Ausztriában a 14. §. alapján elrendelt kiegyezési törvényeket vonatkoznak életbe léptetni s nincs biztosítékunk arra, hogy az osztrák elvállalt kötelezettségeinek eleget fog tenni. Kérde a miniszterelnököt, mit fog tenni, ha a kiegyezési törvényeket január elsejéig Ausztriában nem léptetnék életbe?

Szell Kálmán miniszterelnök rögtön megfelelt. Azt mondta, hogy nekünk a törvényekben fegyvereink vannak, a melyekkel élnünk lehet, ha Ausztriában a kiegyezés a maga egészében január elsején életbe nem lép s ha Ausztria a viszonyosságot megsérti. Biztosította *Rakovszkyt*, hogy a magyar kormány fog tudni élni a törvényadta fegyverrel. Válaszát a Ház megnyugvással vette tudomásul.

Milyen lesz a kvóta?

Az osztrák és a magyar bizottságok e hó 22-én végre megállapodtak a kvótára nézve. Ez a megállapodás ránk nézve igen súlyos s még azokat is megdöbbentette, akik a kvótának bizonyos mérvű emelésére el voltak készülve; mert az emelés még annál is magasabb volt, amit mint legrosszabbat vártak. A megállapodás szerint ugyanis lesz:

Ausztria kvótája	65·6 ⁰ o
Magyarország kvótája	34·4 ⁰ o

Ha most már tudni akarjuk, hogy ez a százezővekben történt emelkedés mennyit jelent esengő aranyokban, a következő számítás áll előttünk.

1899-ben fedezendő volt közös költség 110,700.000 forint. Ebből fizetnénk a régi kvóta szerint (31·4⁰ o)

34,759.000 frtot, az új magyar kvóta szerint (34·4⁰ o) 38,080.800 frtot. Magyarország terhére tehát több 3,321.800 frt. Azaz tíz évre összesen 33 millió forinttal több fogja terhelni Magyarországot kvóta czimén, mint eddig. Ehhez a megállapodáshoz azonban még az országgyűlésnek is szava van.

Munkarend.

A király a közösügyi bizottságokat (delegációkat) f. hó 30-ára Bécsbe összehívta. Az országgyűlés első feladata tehát az lesz, hogy e delegációkat megválassza s míg ezek tárgyalni fognak, addig az országgyűlés itthon a kvótakérdéssel fog foglalkozni, a melyre nézve december hó 4-ikén tesz előterjesztést a kormány.

Tanítók háza.

A néptanítók, a nemzet napszamosai joggal nevezték magukat ezideig a nemzet mostoha gyermekeinek; olyan kevés fizetésért, melynél egy iparkodó, jóra való napszamos ember is többet keres manapság a városokban, a néptanítók valósággal nemzetetörítő nagy munkát végeznek: a nép gyermekeit oktatják az olvasás és írásra, a jóra és erkölcsös életre. A néptanítók az ő szerény jövedelmükből nem bírják gyermekeiket iskoláztatni s ha a tanító-gyerek a fővárosba kerül felső tanulmányai folytatására, a legnagyobb nyomoruságnak és nélkülözésnek van kitéve. Ezen a bajon segitendő, az Eötvös-alap országos tanítóegyesület házat vásárolt a fővárosban, ahol a tanítók fővárosban tanuló gyermekei részére otthont rendezett be.

A tanítók házat a múlt vasárnapon adták át ünnepélyesen rendeltetésének. Egyelőre 52 tanuló nyer ottan elhelyezést, mert az épület egy része még bérbe van adva. A második emeleten nyolcz nagy szoba van e célra berendezve hófehér tiszta ágyakkal; a hálószobák után három dolgozószoba következik, világos nagy helyiségek, hol kényelmes lesz a tanulás.

Lakás, fűtés, világítás és esetleges orvosi kezelésért a tanítók fiai havonként négy forintot fizetnek, a mi elenyésző csekély összeg a fővárosi viszonyok között.

A tanítók házat a múlt vasárnapon nyitották meg *Wlassics* Gyula közoktatási miniszter jelenlétében, a ki lelkes beszédet tartott, örömét fejezte ki, hogy a tanítók ezen közművelődési intézettel szaporították nemzetünk közkinését. Majd felolvasta Ő felségé a király irását, a ki megengedte, hogy a tanítók háza az ő nevét viselhesse. A miniszter Isten bő áldását kérte Ő felségére dicsőségesen uralkodó királyunkra s az ő nevét viselő intézetre.

Kitörő éljenzés hangzott föl e szavakra, majd *Móra István* állt a középre és elszavalta alkalmi ódáját, a melynek utolsó strófája ez:

„ — — — — Édes Istenem!
Lelkem megárad, érzem szívemmel,
Hogy itt vagy és betöltöd ezt a házat,
El, elfelejti fönnelátó szolgád,
Hogy annyit verted, annyit megaláztad!

Öt szép fiára gondol, a kik immár
Nem nőnek majd ott fel utfelen,
Szólíts el engem, könnyebben halok meg
E naptól fogva, édes Istenem!”

Ezután a nagyszámu vendégek az intézet be-
rendezését tekintették meg s véget ért a megnyitó
ünnep. Az intézet lakói e hó végén foglalják el ott-
honukat.

Erzsébet királyné emlékezete.

A kapuezinusok bécsi sərboltjában nyugszik
Erzsébet magyar királyné, akinek 1898 év szeptem-
ber 10-én a genfi uton orgyilok oltotta ki életét. A
jóságos szelid és drága királynét hazahozták birod-
almának határai közé. Egész lelkével, sőt egész
szívvel a miénk, magyaroké volt, mégis poraiban
sem lehetett egészen a miénk. Bécsben temették el
s nekünk csak az emléke maradt. De ez iránt az
emlék iránt örök szeretettel, rajongással van a magyar
nép, aminek bizonyítéka az az ünneplés, mely
országszerte lefolyt a mult vasárnapon, amikor a
boldogult Nagyasszony nevenapján gyászünnepélyek
tartásával áldozott a magyar nép kegyeletes érzéssel.
A magyar népnek nem elég egy gyásznap évente,
a gyilkosság évfordulóján kívül gyászban kívánja
ünnepelni a boldogult királyné névnapját is, hisz a
könny is édes ha Ő érte omlik . . .

Ugy a fővárosban, mint a vidéken mindenütt
gyászünnepélyt tartott a hazafias kegyelet Erzsébet
napján. A fővárosban rendezett ünnepélyek közt a
legfényesebb az volt, melyet az Országos Nemzeti
Szövetség rendezett az Akadémia nagytermében.

A gyászünnepélyre hivatalos volt ő felsége is,
a ki Széll Kálmán miniszterelnököt bizta meg kép-
viselésével. A gyászünnep szónoka Jókai Mór koszo-
rus költő volt, a ki szép emlékező beszédjével
könyezésre indította a hallgatóságot. Megható volt
a befejező része: az emberi jótettek. A ki ugymond
egy elárvult családot jobb sorsra fölemel, a ki egy
kétségbeesettnek életkedvét visszaadja, a ki elkese-
redett ellenfeleket egymással kibékít, az bizonyára
mind hive e vallásnak. Hát az, a ki egy egész or-
szágot emelt föl jobb sorsra, a ki egy kétségbeesett
nemzetnek életkedvét visszaadta, a ki trón és ország
közötti viszályt kiegyenlíteni segített, ne mondjuk-e
azt e vallás szentjének? Az emberszeretet és hon-
szerelem vallása szentjének! Az volt a mi megdi-
csőült királynénk, Erzsébet. Életében két koronát
viselt: egyik a királyi aranykorona, a másik a már-
tírok töviskoszoruja. Mi hiszszük és valljuk, hogy

most már a harmadik korona is dicsőíti fenkölt
homlokát a megdicsőültek csillagokból font aureolája.

A legfelsőbb helyről ezt a szót hallottuk a leg-
nagyobb fájdalom kitörésében: ha tudnák a magya-
rok, miket tett ő értük, a megdicsőült királyné!
. . . Tudják.

Nincs honleány, nincs hazafi, a kinek a krédó-
jából ez a tudás hiányoznék.

S a míg a magyar szívben forró vér fog bu-
zogni, addig bizonyára mindig ünnepnap lesz e
hazában Erzsébet királyné nevének, születésének és
halálának napja.

Nagy hatással szavalta azután Gaál Gyula, a
Vigszínház művésze, Várady Antal *Erzsébet* című
költeményét. Majd *Eötvös* Károly olvasta fel érdekes
visszaemlékezésekben és politikai vonatkozásokban
gazdag beszédét, melyet a közönség megtapsolt. A
Szózat eléneklése után a gyászünnep véget ért.

Erzsébet napján a templomokban mindenütt
gyászmiséket tartottak úgy a fővárosban, mint a
vidéken, még a legkisebb falusi imaházban is a
boldogult Erzsébet királyné lelkiüdvéért.

A vidékről is mindenünnen érkeztek a gyász-
ünnepélyekről hírek. Így: Aradon, Temesvárt, Pécsen,
Nagy-Szombatban, Kassán, Makón, Szombathelyt,
Nagy-Kőrösön, Szegeden, Félégyházán, Marosvásár-
helyt, Kolozsvárt és sok más helyen hazafias körök
és testületek tartottak gyászünnepélyeket.

Igy hajt térdet az elárvult Magyarország ama
királyné emléke előtt, kinek a szava varázsa úgy
csengett bele az elnyomatás korszakába, oly szere-
tettel és diadalmasan, mint a csalóány éneke a
csillagtalan éjszakába . . .

KÜLFÖLD.

Az angol-bur háboru. A transzváli háboru folyá-
sáról napok óta különböző hírek érkeznek. Lady-
smith elestéről szól több távirat, de ezt a hirt, mely
a bur szabadságharcosok legfényesebb győzelmét
kerülő utakon juttatja hozzánk, angol részről nem
erősítették meg. Hogy White angol tábornok nagyon
szorongatott helyzetben van mióta Ladysmitben körül-
kerítették a burok, azt a hatalmas angol nemzet is
belátja.

Hetek óta kisebb-nagyobb veszteség éri az
elbizakodott hatalmasokat és a mitől az angolok is
félnek, s talán ez okból titkolják, de a helyzet állása
a haretérről nap-nap után érkező különböző távira-
tok gyanítani engedik a valóságot, hogy White
tábornok táborával együtt a burok kezébe került.

A kisegítő csapatok még nem érkeztek meg
Ladysmith fölmentésére, bár több mint 20 ezer em-
bert szállítottak partra a Fokváros és az angol gyar-
mat kikötőjében. Ujabb hírek több helyen heves
ütközetről tesznek jelentést, de az eldöntő ütközet
még napokig késni fog.

Stanley a háborúról. Egy angol hírlapíró kikérdezte a világhírű afrikai utazót, mi véleménye van a transzváli háborúról. Stanley, mint angol, nemzeti szempontból kiindulva úgy nyilatkozott, hogy legkésőbb december 15-éig meg fog történni a döntő ütközet, mely Anglia győzelmével végződik, És azután két szabad önkormányzati államot szerveznek, hová minden nemzetbeli kereskedők szabadon be- és kivándorolhatnak.

Vilmos császár Angliában. A népszerű német császár Angliába utazott az angol királynő látogatására. A látogatás nem politikai jellegű. A királyi kastélyban adott diszebédén a walesi herceg mondta az első pohárköszöntőt a császári párra, mire a zene a német nemzeti himnuszt huzta. A császár az angol királynő egészségére emelt poharat és beszédjét az angol himnusz követte.

A mocsai emberkinzók elítélve.

A komáromi törvényszék több mint egy heti tárgyalás után végre ítéletet mondott a mocsai emberkinzók bünporében. A minden emberi érzésből kivetkőzött emberek fejére igazságos büntetést rótt ki a törvényszék, a felső bíróságok bizonyára meg fogják erősíteni — tán még szigorítják is ezt az ítéletet.

Az ítélet kihirdetése a komáromi törvényszék nagy tárgyalási termében november 16-án ment végbe, a terem szorongásig megtelt, mert mindenki hallani akarta a törvény szigorú szavát az emberkinzók bünös feje fölött, akik halotthalaványan állottak elő s látszott rajtuk, hogy félnek az ítélet-től. Az ítélet a következő:

Szabó Kálmán volt szolgabíró hivatalos hatalommal való visszaélés büntette, több rendbeli súlyos testi sértésért 3 évi börtönre, öt évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére s hatvan forint pénzbüntetésre ítéltetik.

Molnár Gedeon megyei számvevő két rendbeli súlyos testi sértésért miatt három évi és hathónapi börtönre, harmincz forint pénzbüntetésre.

Göbel Lajos mocsai jegyzőt öt rendbeli hivatalos hatalommal való visszaélés büntette, bünrészesség és zsarolás vétségeért egy évi fogházra és viselt hivatala elvesztésére ítélte a törvényszék.

Czunyfi József bírót hivatalos hatalommal való visszaélés miatt négy hónapi börtönre s viselt hivatala elvesztésére ítélték.

Az elítéltek mind föllebbeztek az ítélet ellen s ezzel a mocsai emberkinzás ügye egyelőre lekerül a napirendről, legalább addig, míg a legfelsőbb ítélkező hatóságok meg nem erősítik a törvényszék igazságos ítéletét.

MI UJSÁG?

Erzsébet királyi hercegnő nagykorusítása. Erzsébet királyi hercegnő nevenapján Luxemburgban nagy ebéd volt, melyet reggeli félhárom óráig tartó bál követett. Az ünnep — mint a bécsi lapok írják — nem közönséges névünnep volt, hanem egyszersmind előzetes megünneplése a királyi hercegnő nagykorusításának, mely legközelebb megtörténik.

Gábor Áron szobra. Említést tettünk már arról, hogy a székeklyek *Gábor* Áronnak, az ágyuöntő székekly szabadsághősnek szobrot akarnak emelni közadakozásból. A hős szülővárosa Bereczk lelkes felhívást intézett egy évvel ezelőtt a hazafias közönséghez, hogy járuljon filléreivel a szobor költségeihez. A gyűjtésnek már is szép eredménye van, az ország minden részéből érkeztek adományok. A szoborra érkező adományokat a Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson részvénytársaság nyugtázzák és gyümölcsösztetik, elfogadnak újabb adományokat is.

Ruttkayné-Kossuth Lujza betegsége. Ruttkayné-Kossuth Lujza, az agg matróna, mint mély részvétellel értesülünk, nagy beteg. Közvetlen veszély ugyan nem forog fenn, de a beteg aggkorával járó gyöngeség napról-napra nagyobb mérveket ölt. Látogatókat a beteg urnához nem bocsátanak.

Nesze kutya magyar! Aradon felháborító gyilkosság történt. Riedl Ödön német születésű fésűs, aki annyira megszedte magát, hogy két háza van, részeg fővel úgy nyilatkozott egy magyar iparosokból álló társaság előtt, hogy „Magyarországon lehetetlen a nyomoruságtól megélni.” A társaság egyik tagja Mallár Lajos erre rendutasította, de Riedl tovább folytatván piszkolódásait, felugrott és arcul ütötte. Riedl erre bosszút forralva az utcán lesbe állt s mikor Mallár kijött, szíven szurta. A szegény magyar iparos meghalt a nemzeti becsületért. A gyalázatos orgyilkosság óriási felháborodást kelt Aradon. A szerencsétlen Mallár iránt általános a részvét. A gyilkost elfogták.

A király koszoruja. Özv. Lencz Péterné a volt gödöllői erdőszmester özvegye a minap leányához akart menni, az esti szürkületben a pest-zimonyi vonalra tévedt és egy arra robogó vonat agyongázolta. Szerencsétlenségéről értesülvén a király, gyönyörű koszorút küldött a ravatalára. Az elhunyt özvegy férje Lencz Péter erdőszmester kedves embere volt Ó felségének.

A magyarság diadala. A gömörmegeyi Nagy-Rőczén, a magyar nemzeti állameszme diadalaként ünnepli a város lakossága azt az eseményt, hogy a közoktatásügyi miniszter az összes népoktatási intézeteket államosította. Most tehát a régi pánszláv gimnázium helyét az óvodától kezdve föl a kereskedelmi és polgári iskoláig oly intézetek foglalták el, melyekben az eredményes tanításon kívül a magyar haza iránt való odaadó hűség és szeretet ápolása képezi a legfőbb föladatot.

Egy igazi kurucz. Derék kurucz ember lehet Balázs Sándor székely tartalékos, aki az alesiki járás katonai szemlélén „hier“ helyett keményen „jelent“ kiáltott, s a százados figyelmeztetésére így szólt: Magyar ember vagyok, s ha önök katonai becsülete nem engedi meg, hogy anyanyelvünkön jelentkezzünk, úgy az én nemzeti büszkeségem nem engedi a német szót. A százados erre hét napi elzárásra ítélte Balázst, de rögtön kijelentette hogy szabadon ereszti, ha bocsánatot kér. Balázs ezt ilyenformán tette meg: Vétettem a katonai szabályok ellen, mert magyar ember létemre magyarul jelentkeztem. A százados megelégedett ezzel s a kurucz székely a tartalékosok éljenzése mellett távozott.

A Lánchíd jubileuma. November 20-án volt fél-százados évfordulója a nevezetes eseménynek, hogy a Lánchidat átadták a közforgalomnak. Az ötven-éves hidat ebből az alkalomból szépen felékesítették. A pillérekre s a karfákra magyar czimert és nemzeti színű zászlókat tűztek ki. Különösen szépen díszítették fel a hidfőket. A két órház közé villamos lámpafüzéreket helyeztek el s az órházak tetején ugyancsak villamos lámpákból két szám volt kirakva: 1849—1899.

A homály beálltával a hidat szokatlanul fényesen kivilágították, ami az őszi szélben lengő nemzeti zászlókkal igen szép látványosságot nyújtott.

A fővárosi közönség sűrű tömegekben járt a hid körül úgy a pesti, mint a budai oldalon és sokáig gyönyörködött a fővárosnak világraszóló büszkeségében, Clark Vilmos és Clark Ádám remek alkotásában.

Meghasadt a szive a gyermekéért. Török-Becsén, városszerte nagy részvétet kelt Katona János adótárnok megrázó esete. Katona öt éves kis lánykája ugyanis meghalt s ez a fájdalmas csapás annyira lesújtotta a boldogtalan apát, hogy meghasadt a szive. Most ott fekszik kis lánykája mellett a ravatalon s az egész város népe könyezve zárándokol koporsójukhoz.

Honvédemlékek. A szabadságharcz félszázados évfordulója alkalmából a rákoskereszturi kiserdőben elesett 48-as honvédek sírjára emlékkövet akarnak állítani. A bizottság Michinay gyógyszerész elnökléte alatt megalakult és gyűjtést rendez a kegyeletes célra. — Szabadka város hazafias polgársága a szabadságharcz emlékére díszes oszlopot állíttat, a melynek ünnepélyes leleplezése december 3-án lesz. A leleplezési ünnepre, mely imponánsnak ígérkezik, a fővárosból is többen leutaznak a hazafias városba.

Mennyit utazik egy vasuti kalauz? Igen érdekes és statisztikai szempontból is becses az a napló, a melyet egy Tannenbergnévű osztrák vasuti kalauz hivatalbalépésének napjától kezdve huszonkilencz éven át vezetett munkaidejéről. Tannenbergnévű 1870. nov. 24-től 1898. szeptember 22-ig volt szolgálatban. Ez idő alatt — 27 év 9 hónap 29 nap — 1 és fél millió kilométer utat tett meg. Az állomásokon töltött idő 1688 napot tett, tényleg tehát 7696 napon át utazott. Másfél millió kilométert 7696 nap alatt megtenni, az megfelel az egyenlítő 37 és

egyfélszer való körülutazásának. 930.402-5 kilométer személyvonatokon, 78 765-8 kilométert egyéb vonatokon és 5385 kilométert a bécsi városi vasuton tett meg.

Lesseps szobrának leleplezése. A világhírű szuezi csatorna megteremtőjének, Lesseps Ferdinándnak szobrát a múlt héten leleplezték le ötezernél több ember jelenlétében, közöttük az összes nemzetközi hatóságok képviselői. A csatorna bejáratánál számtalan hadi és kereskedelmi hajó foglalt állást.

Kétszázéves város. Apaffy fejedelem idejében 1700-ban vették meg a szétszórtan lakó örmények Verzár püspökük felszólítására Gerla oláh falut s ott alapították meg a mai Szamosujvárt. Az örménység tavaly elhatározta, hogy Szamosujvár kétszázados fennállásának, illetve a magyar földön való megtelepülésnek maradandó emlékére ércszobrot emel lelkes hittérítője, böles vezére és anyavárosa megalapítójának, Verzár Auxentius örmény szertartású katolikus püspöknek. A gyűjtést meg is kezdték tavaly, de ez eddig a Szamosujvár által megszavazott 5000 frtjával együtt csak 9902 forintot eredményezett. A Verzár-szoborbizottság most újra élénk mozgalmat indított országszerte, hogy a szobor költségeit megszerezze s új gyűjtőiveket küldött szét.

Százegyéves ember halála. Hajdu-Dorogon minap temették el 101 éves korában Tamesu Mihályt, a ki fiatalabb éveiben juhász számadó volt. Még kilenczvenkilencz esztendőskorában a templomba is eljárogatott. Beteg alig volt egész életében, az utolsó esztendőben azonban már nem járt sehova, csak a szobájában mozgott, de még igen jó étvágya volt és sirt, ha arra az időre, mikorra kívánta, az ebédje készen nem volt. Csak a látása gyengült meg az utóbbi időben.

Agyontiport huszárhadnagy. A Pápán állomásozó hetedik honvédhuszár-ezred egyik hadnagya Antos Géza a múlt vasárnap kilovagolt. Hogy, hogy nem történt, a hadnagy lova megvadult s a hadnagy ki különben jó lovas volt, leest a lováról, mely agyontiporta. A szerencsétlen ember azonnal meghalt.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület titkársjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptára
1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ezen hatodik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ára a „Független Ujság“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

1 forint 60 krajczár.

Megrendelhető

a „Független Ujság“ kiadóhivatalában,

BUDAPEST,

IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

GAZDASÁGI DOLGOK.

Az új borok fejtése.

A szüret utáni egy hónapra az új bor lecsendesült, az erjedés teljesen megszűnt s a ki barátja a „karcos“-nak Mindszentek után bátran ihatik belőle. Az már nem a Hunyady János-víz hatása okából kapja le a vele mértéktelenül bánót, hanem azért, mert új bor lett belőle. Ez az az idő, midőn azt le kell fejtenünk, mert semmi értelme nincs, hogy a seprével s a mindenféle, erjedő anyagokban gazdag üllepedéken hagyjuk, melylyel érintkezve, esetleg valami betegséget is kaphat a bor. Lefejtés alatt a magyar azt érti, midőn a szinbort lehuzza a hordó fenekére üllepedett alkatrészeiről. Bár a dolog eléggé ismeretes országszerte, ennek daczára most, midőn annak végzési ideje van, haszonnal járhat e néhány sor elolvasása, lévén feledékenység jellegzetes gyarlóságunk.

A lefejtést lehetőleg szép verőfényes napon végezzük. Annak a hordónak pedig, melybe az új bort fejteni akarják, tükörtisztaságúnak kell lennie s ha tényleg az, akkor se mulasztjuk el soha úgy kikéneezni, hogy a töltés előtt egy-két grammnyi ként égessünk el benne hektoliterenként.

Sok ember megalégszik avval, hogy a bort egyszerűen tiszta hordóba tölti át, s semmit sem kénez. Ez nem helyes eljárás, mert a csekély kénezés főleg a vörös bornak kedvez, mert attól kapja hamarabb azt a ragyogó, esillogó biborszínt, melyet úgy a kereskedő, mint a fogyasztó a bortól megkíván.

Már aztán a törköly-borok erősebb kénezést kívánnak, ezek hordóiban meg 3 grammos kénrudat égessünk el, mert ezeknél, a borra nézve kártékony bakterium elpusztítására is kell gondolnunk.

A lefejtés után következő néhány nap mulva borunk teljesen megtisztul. Az egész télen át aztán egyéb gondunk ne legyen vele, minthogy rendszeren töltögessük fel s ennek végeztével, lehetőleg légmentesen üssük a hordó szádájára az akonát.

Január 15 s február 15-ike között ugyanily módon kell másodszer is lefejttenünk a bort s meg lehetünk róla győződve, ha a szüret idején egészséges szőlőt szüreteltünk, hogy borunk kitűnő állapotban fogja a nyarat kiállani. Abban az esetben, ha némileg beteges szőlőt voltunk kénytelenek szüretelni, minő esetjük az idén Csepel-sziget lakóinak s általában Pestvármegye déli oldalán levő homokszőlőbirtokosoknak volt, jó lesz két lefejtés helyett a nyár beköszönte előtt négy lefejtést alkalmazni s az új hordóban egy-egy hektoliternyi ürmérték után minden esetben 2—2 gramm ként elégetni, mert nem a beteg bort kell a szőlősgazdának kurálnia, hanem a betegséget kell megelőzni! Jankó Szilárd.

A trágyázásról.

Irta: Baly Kálmán.

I.

Bevetelés. A termés sikerülésének az előkészítő munkákon kívül természetesen még sok más feltétele van. Lehetetlen, hogy egyről, a gazdaság lelkéről: a trágyáról, habár röviden is, ne szóljak. Csak röviden, mert ez magában is oly nagy fontosságú és annyi hiba követtetik el e körül, hogy arról könyveket lehet írni és napokat beszélni. Sokan nem becsülik meg azon megbecsülhetetlen értéket, mely a trágyában rejlik s a mivel az a termőföldre bír. Minden értelmes gazdának fáj a lelke, midőn a trágyalevet, a trágyának is ezen legértékesebb részét elfolyt látja. Ne engedjük elfolyt a trágyalevet, vizelletet, de öntözzük azt a trágyára. De ne engedjük az eső, a kut vizét sem a trágyába folyni, mert ez meg kiáztatja, értéktelenebbé teszi a trágyát.

Egy pár kapavágással, földhuzással s egy pár talicska földdel töltsenek, könnyen segíthetünk legalább ezeken. Ha kihordjuk, szántsuk le minél előbb s huzzuk jól a barázdába, mert kár annak minden porcikájáért, ha becses részei a levegőbe szállnak, a levegőnek, nem sovány földjeinknek dolgozunk.

A műtrágyáról. Sajnos, hogy nálunk a trágya nem csak hogy nem elég, de kevésnél is kevesebb. Földünket sekélyen míveljük, a termésekkel a növényi tápanyagokat csak kiviszszük a földből s a kevés és hibásan kezelt trágyával pedig vajmi keveset adunk vissza: így földünk mindinkább kevesebbet terem s okoljuk azután az időjárást, mindent csak a hol a fő hiba van, magunkat nem. E körülmény ösztönözte azután arra a törekvő gazdákat, hogy ismét a tudomány segítségével a műtrágyák használatához is forduljanak; mely a külföldi hasznót mutató példák után, minálunk is mindinkább terjed. Sokan azonban még idegenkednek attól és ellene vannak. Aminek sok esetben az az oka, miszerint sokan a dolog lényegével s a műtrágyák használatával nincsenek tisztában. A műtrágya az istállótrágyát teljesen nem pótolhatja, hogy mást ne mondjak, már csak azért sem, mert az nem lazítja a földet, sem fekete föld (korhad) tartalmát nem növeli, mint az istállótrágya. A mi földeink még egészen nincsenek annyira kimerülve ásványi tápanyagokban, hogy ott, ahol elegendő istállótrágyával rendelkeznek, a műtrágyázás általában kifizetné magát. De mert ez utóbbi szerencsés körülmény. kevés helyen fordul elő, általában helyesen cselekszik, aki műtrágyát okszerűen használ, azt megpróbálja.

Hogy milyen műtrágyát használjunk, az attól függ, hogy földünk milyen tápanyagokban szegény és a terméssel mit viszünk ki abból. Erre nézve ismét arról kell szólanom, miszerint a növények táp-

anyagait részint a levegőből, részint a földből veszik fel, melyek az állati trágyában természetes uton származnak, a műtrágyában pedig mesterséges módon előállítatnak s ha közülük csak egy szükséges is hiányzik, a többi sem érvényesülhet kellőleg: a növény nem diszlik. Csak a gazdai szempontból legfontosabb tápanyagokat említem, a melyeket a növények a földből nagy mennyiségben vesznek fel; ezek a légeny, foszforsav, mész és káli. Légenyt a növények a levegőből is vesznek fel, az állati trágyában is ez aránylag nagyobb mértékben van azért, habár ez a legbecsesebb, nagyobb mennyiségbeni légeny műtrágya használata nem annyira szükséges. A mész és káli, általában földjeinkben még túrhatóleg van, azért az ily tápanyagokkal bíró műtrágyák beszerzése sem szükséges közönségesen. De legszegényebb a föld foszforsavban, mely a növényeknek egyik legfontosabb alkotó része, mely az állati trágyában is csak kisebb mértékben van. Ennek a pótlása tehát a legszükségesebb, az azt tartalmazó műtrágyáknak használata a műtrágyázás kezdete. A foszforsavat legszokottabban a szuperfoszfát és Thomássalak műtrágyákban adjuk meg a földnek. A szuperfoszfátban a foszforsav könnyen oldható, vagyis a növény által könnyebben felvehető állapotban van, azért ezt elég vetés előtt elszórni és sekélyen leszántani, vagy befogasolni. Sokkal előbb elszórni, a föld színén állani hagyni, vagy mélyen leszántani nem is szabad, mert akkor oly változásokon megy keresztül, hogy hatását veszti, illetve a földre mélyen a gyökereken alul, lemosatik. A Thomássalakban a foszforsav nehezen oldható állapotban van, azért ezt vetés előtt jóval el kell szórni és jól, de nem mélyítő szántással, leszántani, hogy mire a növény gyökereinek arra szüksége van, benne a foszforsav a föld nedvessége által felvehető állapotba jusson; azt a föld nedvessége nem mossa lejjebb.

Az őszi alá ugar szántáskor, a tavasziak alá őszi szántáskor kell szórni. Tavasziak alá azért tavasszal használni helytelen. A Thomássalaknak nagy mérsz tartalma is van, a mi figyelemre méltó körülmény. Istálló trágyával keverni nem szabad, mivel abban káros változásokat idéz elő. Tapasztalás szerint a szuperfoszfátból magyar holdankint legalább is 100 kg. kell, a Thomássalakból legkevesebb 150 kg. A foszforsavas műtrágyákat leginkább meghálálják az őszi gabonák, a tavaszi gabonáknál, főképen az árpánál kevésbé biztos. Ajánlatos a hereféléknél a Thomássalak, mivel ennek hatása több évre terjed, a szuperfoszfáté csak egy-két évre. A kukoricánál nem igen szokta magát kifizetni, a krumpli pedig inkább káli műtrágyát kíván. A légenyműtrágyát mint chili-salétromot szokás beszerezni. Erről leginkább akkor lehet szó, ha gyenge gabonát vagy répát akarunk felsegíteni, mikor is legajánlatosabb tavasszal, mikor már a föld nem nagyon nedves s a növény fej-

lődésnek indult. Ápril-májusban a földre elszórni, jó harmatokkal vagy ha lehet kevés csendes esőzés előtt: mivel ha nagyobb nedvesség éri, a földre mélyen haszon nélkül lemosatik. Ezen könnyen oldhatóságánál fogva nem szabad a földre sem szántani, de legfeljebb csak a vetésen befogasolni, legezélszerűbben a vetések tavaszi fogasolása előtt elhintve. Ebből magyar holdankint legalább 20 kg. kell, melyet ha szükségesnek látszik, egy pár hét múlva meg kell ismételni. Hogy jól el lehessen szórni, száraz homokkal, vagy földdel kell keverni. A légenyműtrágyát nagyban használni nem gazdaságos, mert a légenyhez az állati trágyával, annak egyéb haszna mellett, olesóbban hozzá juthatunk. Hogy tulajdonképen mily és mennyi műtrágya fizeti ki magát legjobban: kérdezzük meg földjeinket, vagyis tegyük velük alapos próbákat. A tudomány ugyan kimutatja, hogy a növényeknek milyen és mennyi tápanyagra van szükségük és hogy a földben milyen és mennyi tápanyag van, de azt még nem tudja, hogy a tápanyagokból mennyi van a növények által felvehető állapotban: azért legjobban, ha a műtrágyákkal kisebb próbákat teszünk. De ez a próba alapos legyen.

Hasonló nagyságu, tulajdonságu és művelésű műtrágyázatlan föld termését össze kell vele hasonlítani és pedig nem szemmértékkel, hanem a mázsán. Egy év kedvezőtlen eredménye miatt a műtrágyákat elítélni nem helyes; mert hiszen tudjuk, hogy a gazdaságnál a legbiztosabbra is fordulhatnak elő kedvezőtlen körülmények, hát még annál, a hol tapasztalatlanok vagyunk. Ha műtrágyát veszünk, azt a benne levő oldható növényi tápanyag, pl. foszforsav vagy légeny mennyisége szerint tegyük; mert mindenik csak annyit ér, a mennyit ezekből tartalmaz. Ne mulasztjuk el azért ezeknek megvizsgálását, mely akár milyen mennyiségnél nem kerül többé 2 frtnál; miután ebben is a földművelési kormány a gazdáknak segítségére van, a kísérleti állomások által. A nagyhangú hirdetéseknek, ajánlgatásoknak fel ne ülünk, ne higyjünk a csuda-trágyáknak, mert ezekkel csak rendesen az eladó anyagi érdeke a cél. Ha nem vagyunk tisztában a műtrágyákkal és műtrágyázással, kérdezzük meg tanult, tapasztalt gazdákat, a kik szívesen fognak utbaigazítást adni.

A műtrágyák használatának mindaz csak a helyhez mért rövid ismertetése s mivel az sok ismeretet, tapasztalatot kíván; azok helytelen vételével, használatával nem hasznot, de kárt okozhatunk, legjobban ajánlható, ha valaki műtrágyát szándékozik használni, forduljon e végett a megyei gazdasági egyesülethez, mely ingyen közvetíti a műtrágyák beszerzését és azok használatára utbaigazítást ad.

(Vége köv.)

A SZERETETREMÉLTÓ ANYA.

MULATTATÓ.

Karikás János a burok között.

(Folytatás.)

Mikor aztán Róka Péter fel volt öltöztetve, megszólalt az öszvérbőr alól.

„Hát édes fiam, ha már ennyire vagyunk, annyit engedj meg legalább, hogy utrakelés előtt kiszívassak egy pipa dohányt.“

Ezt a kívánságát teljesítettük Róka Péternek. Az agyarái közé nyomtunk egy hosszuszáru pipát, ő meg leguggol a két hátulsó lábára, az első lábának patái közé szorította a pipát s úgy pöfékelt nagy komolyan, hogy mi majd nyavalyássá lettünk a kaczagástól. Fel is sóhajtott:

„No azt sem hittem volna, hogy én még valamikor öszvérbőrben pipázzam. Most már csak annyit engedj még meg édes gyermekem, hogy megirhassam a testamentumat a harminczhat gyermekem számára.“

Ezt már persze nem engedték meg neki, mert reggelig kihuzta volna vele az időt a vén ravasz.

„Akkor legalább lovat adjatok alám, hogy bár az erdő széléig ne kellessen ezt az állati bőrt hurezólnom.“

Ezt is megtették neki. Felsegítettük a paripájára s mivel a mancsaival fogni nem tudott, a kantárszárat a fogai közé kapta. Nem kellett féltünk az öreget, kitünő lovas volt. Aztán végig vágunk a szilaj paripán, mire ez nagyot horkantva neki iramodott egyenesen az ellenség táborának.

A csataló rövid negyedóra múlva visszatért. Abból megtudtuk, hogy Róka Péter célhoz jutott. Felszedelőztünk mi is. Lovaink zablóját fogva vártuk a jeladást. Csillagtalán sötét éjszaka volt.

Egyszer aztán az éjjeli esendet borzasztó üvöltés hasította át. Én tudtam már mit jelent; a megremült öszvér ordítása volt ez. A másik pillanatban már száz és száz ilyen fájdalmas üvöltő hang tört elő a rengetegből. Micsoda pokoli hangverseny volt az! Legényeim, a kipróbált katonák remegtek, mint a kocsonya. De még ezt a pokoli zajt is elfojtotta csakhamar a puskaropogás, harszó ordítózás, megrémült emberek eszeveszett kiáltozása. Nem volt vesztegetni való időnk.

„Lóra fiuk!“ Szóltam harszosaimhoz. „A szél a simulágyökeér füstjét éjszagnak fujja, az öszvérek délfelé, ennek a dombnak menekülnek. Száz legény üldözőbe veszi a megriadt csapatot s tereli őket — éjt-napot egyfolytában — a főhadiszállásunk felé. Kétszáz ember pedig velem marad.“

A száz legény lóra pattant s elvágatott a kijelölt domb felé.

„Most pedig — adtam ki a parancsot — minden ember tüzze fel a világító gombokat.“

A legények előszedték a tarsolyból az üveg-gombokat, a mikbe egy-egy délafrikai bogár volt elrejtve. Azok világítottak, mint nálunk a szentjános bogár, csak hogy százszor erősebben. Minden bur katonának egy kékes fényben tündöklő csillag ragyogott a homlokán. Erről fogjuk felismerni, hogy ki a jó barát. Hanem még veszedelmesebb volt az ellenfélre az a tűz, a mi a bur katonák szívében lángolt: a szabadságszeretet.

„Mi a jelszó fiuk?“ — kérdeztem hátra fordulva a nyeregben.

„A bur győzni fog!“ — kiáltották egyszerre kétszázán. Ez volt a esatakiáltás.

„Hát előre!“

Azt már mondani is felesleges volt. Az anglusok megbomlott tábora ott mozgott az orrunk előtt. A kétszáz ember nem sokat tanakodott, gyalogság, lovasság, tüzérség mozog-e előtte; volt ott talán mindegyikből. Nosza csillagos vitézek, kard ki kard!!

A heves lovasrohamra megbomlott az ellenfél. Honnan támadják őket és hányan, hol van az ellen, hol a jóbarát? ezt nem tudhatták. Fegyver használatáról szó sem lehetett. Véres barázdák nyíltak meg a kardjaink előtt, úgy hasítottunk utat az ellenfél derekába, hogy még csak ellent sem állhattak. Csak előre! Egyszerre hatalmas fény sugar világította meg a harszót egy pillanatra. Nagyot villámlott az ég-alján s az eső nagy cseppekben kezdett hullani. Abban a szempillantásban megtudtam hol vagyunk. Egérfogóban. Az ellenséges hadtest kellő közepén.

Annál jobb. Kétkézre a kard s neki, ahol leg-sűrűbb a tömeg. Hiszen, ha meg kell halni, hát az is csak egyszer történik meg az emberrel.

(Folyt. köv.)

Hogy ebédelnek a királynál?

A királyt emlegeti a magyar ember mindig unos-untalan, ő róla akar tudni mindent: hogy él? hogy eszik? hogy alszik?

Boldog is, a ki a király asztalánál eszik. Csak hogy ez nem könnyű. A meghívandó vendég keresztülmegy előbb a főudvarmester és a miniszterelnök kritikáján.

Az ebéd napja előtt a meghívott névjegyet hagyja a magyar főudvarmesternél. Elkészni nem szabad, idő előtt jönni nem lehet. Valamivel öt óra előtt (rendesen akkorra szól a meghívás) körülbelül egy időben hajtanak be a fogatok a várudvarra, hol magyar portás nyitja és csukja a kocsiajtót.

A meghívott a testőrök sorfala közt halad fel abba az épületosztályba, ahol az ebéd lesz. Legelőbb egy nagy előterembe nyit, melynek egyik asztalán pirosszinű kártyalapok hevernek. Mindenki előkeresi a neki szólót. S erről tudja meg, hogy ki a szomszédja: „Nagyságos X. képviselő sziveskedjék az asztalnál jobbról, Y. képviselő ur mellé ülni.“

Pontban 5 órakor megjelenik a király huszárezredesi ruhában. Aztán katonás léptekkel megy, anélkül, hogy vendégeire ügyet vetne, a szomszéd terembe, melynek szárnyas ajtói mintegy varázslatra maguktól látszanak előtte feltárulni. Ez rendszeren a rózsaszínű terem. Kicsiny, formás ebédlő, mely mintegy 25—30 vendégre alkalmas. Az asztal ezeregyéjszakai látványt nyújt gyönyörű virágdisziveivel, főséges kristályüvegeivel, arany- és ezüsttállaival, híres czukorrakományával.

A király leül a középbe s egy szempillantás alatt mindenki helyet foglal. Czilinderek, csákók az asztal alá kerülnek. A felszolgáló személyzet végzi csodás tanultsággal s ügyességgel. Csupa jól táplált, izmos, marcsona vén szolgálk, termetre, arcra gondosan megválogatva, mint Frigyes király testőrei. Szinte minden vendégre esnek egy, de nem mindnyája szolgál fel. A munka fel van osztva köztük.

Vannak éthordók, pinczemesterek — ezek csak töltögetnek, — aztán asztalmesterek, a kik fölügyelnek és eszükbe tartják a sok apróságot, a mit a főasztalnok előír.

Igy például megnézik, hogy szabályos-e a vonal, a melyben a vendégek ülnek s ha valaki kiljebb ül, halkán figyelmeztetik:

— Beljebb kérem egy kissé!

Ugy tesznek, vesznek, jönnek, mennek, mintha valami természeti törvény szerint mozognának, se lassabban, se sebesebben; bizonyos matematikai pontossággal és szabályossággal történik minden. Nesz, esörömpölés nincs, pedig szédítő sebességgel megy a tálalás, kiszolgálás. Észrevétlenül tűnik el poharad, pedig még nem ittrad meg főséges burgundi vagy rajnai borodat, amelyhez fogható egy király pinczében sincs; észrevétlenül termett helyébe másik.

A király csak némelyik ételből eszik s halkán felváltva társalog bal és jobb szomszédjával. Igen ritka kitüntetés, ha egy messzebb ülőhöz átszól s nagy vidámság jele, ha társalgása oly általános allure-öket vesz föl, hogy abban az egész környéke részt vehet. A király környéke többnyire egyformán fest. Vele átellenben valamelyik főhadsegédje ül, mellette jobbról az esztergomi érsek, balról a miniszterelnök, ha mind a ketten jelen vannak. De néha egy sincs ott s ekkor az aranygyapjasok megelőzik a belső titkos tanácsosokat, ezek a császári és királyi kamarásokat, aztán jönnek az egyszerű képviselők s az asztalvégeken az apróbb udvari alakok. A miniszterelnök rangban csak a primást nem előzi meg és az Eszterházy hercegeket.

A gyors kiszolgálás kegyetlenségzámba megy. Mikor már éppen megkedvel az ember valami bort, egyszerre eltűnik, az embernek nincs ideje élvezni, az ételnek, a legédesebb falatnak is legott lába támad, ha egy kicsit félre pillantsz, vagy a szomszéd-

dodnak felelsz. Sietnek, rettenetesen sietnek. Mintha a tatár kergetné ezeket a lakájokat! Különösen kár a borokért, a melyekbe nem lehet elmerülni, mert kétszer nem öntenek egyfajtából. Pedig a király borai párjukat ritkítják a világon.

De sajnos, örülten rohan az idő s mikor már legjobban meg volna vetve a bor ágya a sok pompás raffinementtal készített és tálalt ételből, melyeknek nevei ismeretlenül pajkoskodnak a francia étlap mosolygó betűiben, akkor egyszerre megjelennek a szép kis porzellánésészek a mokkalakávéval, melylyel a szultán látja el ő felségét, kinek mindössze egy pár olyan hold földje van, a min igazi mokka terem; abból a kereskedésbe egy szem se megy, legfeljebb ajándékba küld a barátságos fejedelmeknek s azt se nagyon bőven, mert nem telik. — Szóval megjelenik a mokka s már egyidejűleg tölti a másik lakáj a cognacot, hogy hirtelen fölhörpintett kávé után még ezt is lenyelhessék a fűgőbbek.

Hamar, hamar, a kinek a kávéja, cognacja kedves, mert a király már felhajtja az övét s a lakájok mintegy vezényszóra egyszerre lenyulnak az asztal alá — ivbe-esavarodó széles hátaikon megfeszül a himzett sötét frakk — s felemelvén onnan a vendégek kalapjait, a markukba nyomják, jeléül, hogy rögtön távozni kell az asztaltól. Ő felsége türelmetlenül tekint szét, míg az utolsó kalapot is átveszi a gazdája, ekkor feláll, mire — vélnéd, madarak rebbenése — a vendégek is felállnak s a távozó királyt követik a szomszédos szalonba, a hol a szivarok vannak és a hol cerele lesz.

Képünkhöz.

A szeretetreméltó Anya. Ezzel a névvel illeti a keresztényvilág zsolozsmáiban és szent énekeiben Jézus anyját: Máriát. Mai képünk ábrázolja Krisztus anyját, amint isteni kisedével a világ megváltójával a sivatagban ül, arczáról az isteni kisednek sugárik nagy hivatásának tudata, amint a szeretetreméltó anya körülölelve tartja őt.

A d o m a.

A szórakozottság gyógyítása.

Uszómester: Ej, ej, tanár ur, mennyire szórakozott! Hiszen ön ruhástól megy a vízbe!

Tanár: Szórakozott? Ön téved! Tudatosan megyek így be, nehogy megint itt felejtsek néhány ruhadarabot!

Betűtalány.

I.

LL ? ? ? d s
 ? ? ?

II.

K vény vény vény
 vény vény

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
 Megfejtési határidő: december 2.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Kasza András urnak. Olajpogácsáját legczélszerűbben valamely helybeli vagy vidéki gabonakereskedőnek ajánlja föl megvételre. Ha az nagyobb mennyiségű, hirdetés útján is megpróbálhatja értékesíteni. — **Tarlósi Kálmán** urnak. A telepeseési illeték községi szabályrendelet alapján vették ki. Az előjárásnak tehát joga van azt öntől követelni. De ha az előjáróság határozatát magára nézve sérelmesnek tartja, felebbezzen a főszolgabíró urhoz. Míg a felebbezése elintézve nincs, az előjáróság semmiféle holmiját előzetesen le nem foglalhatja, ha ezt megteszi, jogtalanul jár el; tegyen ellene hivatalos hatalommal való visszaélés miatt feljelentést. Ha azonban az illeték-kirovás jogérvényessé vált, azt meg is kell fizetni, bármi nehezére essék is. Mindenestre lelketlenség a jegyzőtől, hogy ha segíteni tudna a baján, nem akar várni addig, míg megfizetheti és télvíz idején akarja ingóságait elárvereztetni. — **M. J.** urnak, *Romhány.* 1. A régi váltók is, mint váltók, érvényesek maradnak. 2. Mindig lehet használni. 3. A váltót bármily hosszú időtartamu lejáratl ki lehet állítani, a különbség csak az, hogy a 6 hónapnál hosszabb lejáratu váltók nem I. hanem II. fokú bélyeg alá esnek, de ez váltójogi érvényességüket nem érinti. Ingatlanra zálogjogot a váltó alapján csak akkor lehet szerezni, ha a váltó már lejárt, avagy, ha az adós a váltóra a bekebelezési engedélyt rávezette. — **Németh József** urnak. Az újonnan telepített szőlők, ha azok a filloxera által kipusztított régi szőlő helyén alakítottak, az 1891. évi I. törv.-cz. 1. §-a értelmében 10 évi adómentességet élveznek, a homokterületeken létesített új szőlők pedig az 1883. évi XVII. törv.-cz. 9. §-a alapján 6 évi adómentességben részesülnek. Az adómentesség egyik esetben sem terjed ki az ezen szőlőkben termelt bor fogyasztási adójára, melyet, ha a bort előre történt bejelentés alapján nem maga fogyasztja el, meg kell a fogyasztási adóbérlőnek fizetni. Ha be nem jelentés nélkül fogyasztotta el bortermését, a fogyasztási adóbérlő joggal követelte a fogyasztási adót, sőt a büntetést is, mely ellen azonban fellebbezni lehetett volna annak idején. 2. Korcsmatartási jog megnyerése végett a főszolgabíróhoz újra folyamodjék. Ha a jogot megkapta, akkor az italmérési engedélyért folyamodjék a pénzügyigazgatósághoz s ha visszautasítják kérvényét, akkor 15 nap alatt a visszautasítás után felebbezzen a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz, de a felebbezést is a pénzügyigazgatósághoz kell beadni. (1888. évi XXXV. t.-cz. 3. §.) — **Bodnár Pál** urnak. Az önre kiróható büntetés a bérlőtől

függ. Alkudjék meg vele. — **Tatár Mihály** urnak. Ha a szőlőjét rendesen kapálja, a fekete nadály magától kipusztul. — **N. S.** urnak. Mi mindig tökéletesíteni igyekszünk az ujságunkon, persze az ujtások nem nyerhetik meg mindenki tetszését. Egyébként, mint látni fogja, az apróságok sem maradtak el végleg. — **K. J.** urnak. *Csertő.* Mily gyorsan megy a léghajó? — az attól függ, milyen légáramba kerül. Tekintve a légáram (szél) gyorsaságát, igenis lehet, hogy a léghajó Bécsből 6 óra alatt ide ért. Ha a földtől ezer méternyire volt, akkor már igen keveset láttak belőle. Valószínűleg rendes katonai léghajó volt, melynek ürtartalma 60—80 köb-ölet tehetett ki, mi körülbelül megfelel egy gömbalakura épített, 3 öl magas szénaboglyának. — **Kerekes Pál** urnak. Egerek ellen ujabban az u. n. *elő virussal* érnek el szép eredményeket. A vírus az egértífuszt okozó bakteriumokat tartalmazza. Ezt a szert a m. kir. állami bakteriologiai intézet (Budapest) díjtalanul küldi meg a gazdáknak, a használati utasítással együtt. — **Özv. K. J.-né** urnőnek. Legközelebbi számunkban eleget teszünk óhajának. — **Botka Vincze** urnak. Az ótestamentumot Krisztus születése előtt mintegy másfélezer évvel szerezték, az újtestamentum pedig K. u. a harmadik században kezdődik. Az apostolok tehát nem irhatták a szent bibliát, a mint-hogy evangéliumiró egy sem volt közülök. — **Tóth Salamon** urnak. A kulturmérnökség csak a tervezeteket készíti ingyen. De ha már valamely szabályozási művészen van, annak hatósági felülbírlására kiküldött kulturmérnököket a kivánt napidíjak megilletik, mit az érdekelt félnek kell megfizetnie. — **1199. sz. előfizető.** Ne kíváncsozzék se Jeruzsálemba, se máshová. Ha dolgozni tud és akar, idehaza is megélhet. Az ilyen kivándorlásra az ügynökök csak azért csábítják a népet, hogy a hajójegyeken nyerészkedhessenek. A napokban is olvashatta, hogy Bereg megyéből egy egész falu ki akart vándorolni Braziliába. Mindenüket eladták, már utra készen voltak, mikor hazajött három kivándorlott család Braziliából a legnagyobb nyomorban, alig birván pusztá életüket is megmenteni. No ez jó lecke volt. A kivándorolni készülő mind itthon maradtak s áldották az Istent, hogy még idejében megtudták, hogy a tengeren túl még rosszabb dolguk van honfitársaiknak. — **Fülöp Gábor** urnak. Ha a bort, melyet lakodalmon fogyasztanak el, ha vették, úgy bizony meg kell érte a boritaladót fizetni, amelyet önkéntől a bérlő helyes összegben követel.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos cím: **ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR** részvénytársulat **BUDAPESTEN.**

Magyarország legnagyobb és egyedüli **gazdasági gépgyára,** mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes gazdasági gépeket gyártja.**

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecekvagók Morzsolók

Apróságok.

Hóhérvédelmek. A hóhérmesterség anyagilag nem éppen a legmegvetendőbb foglalkozás s bizonyára akadna nagyon sok pályázó, ha több ilyen állást rendszeresen nének a világon. Ime a francia hóhér, Deibler, aki néhány hónappal ezelőtt ment nyugalomba, 4500 frank évi fizetést kapott s ezenkívül minden kivégzésért kétszáz frank különdíjat. Deibler ötszáznál több emberen hajtotta végre a halálbüntetést. A németországi hóhér, aki a minap vonult nyugalomba, huszonöt évig viselte tisztét és kétszázöt embert végzett ki. Minden kivégzésért 150 márkát kapott, így összesen 31.500 márkát huszonöt év alatt. A régi időkben a hóhér működése változatosabb volt s így a különböző fajtájú kivégzésért különböző fizetés járt. Különösen érdekes a darmstadti hóhérok díjszabása. A halálbüntetés végrehajtásának igen sok módja volt. Így a hóhér, ha a bűnöst forró olajban elégette, 24 forintot kapott. A bűnös felnégyeléseért 15 forint 30 krajczár járt ki a hóhérnak. Pallossal való kivégzés 10 forint; kerékbetörés 5 forint; akasztás 10 forint; a bűnöst négy részre tépni 18 forint; a holttestét eltemetni 1 forint. Ha valakit élve kellett nyársra huzni, azért 12 forintot, boszorkányégetésért 14 forintot kapott a darmstadti hóhér. A kintpadra vonás különböző nemeiért szintén más-más volt fizetve. A fül és orr levágásáért 5 forintot fizettek neki. Aztán kapott a hóhér mindig kosztot és kvártélyt is.

Ki hogyan hal meg?

- A *pinzemester* — *beadja a kulesot.*
- Az *órásnak* — *üt az utolsó órája.*
- Az *ügyvéd* — *felveszi az utolsó kenetet.*
- A *kovács* — *elpatkol.*
- A *katona* — *berakkol a mennyei ármádiába.*
- A *takács* — *életének elszakad a fonala.*
- A *koldus* — *jobbélre szenderül.*

Budapesti piaczi árak.

Budapest, november hó 25 én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 76—81 kg tiszavidéki 8.10 frttól 8.80 frtig, pestvidéki 7.85 frttól 8.60 frtig, fehérmegyei 8.10 frttól 8.65 frtig, békési 8.10 frttól 8.70 frtig, bánási 8.10 frttól 8.70 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.35 frttól 6.55 frtig.

Árpa: *takarmánynak* 60—62 kg. 5.75 forinttól 6.00 frtig, *getű való* 62—64 kg. 5.40 frttól 5.60 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 6.80 frttól 7.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.10 frttól 5.40 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 5.40 frttól 5.50 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	14.00	13.40	12.80	12.10	11.10	11.40	10.70	9.30	6.00

Buzakorpa, finom 4.30, durva 4.20 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: mák 25—30 frt; bab fehér nagyszemű 6.00—7.50 frt, apró 6—7.00 frt, tarka 6—6.40 frt, lenese 7—9 frt,

borsó héjas 4.00—5.00 forint, köles 4.15—4.45 frt, kendermag 11.50—12.00 frt, repce 11.30—11.80 frt. lóhere 42—52 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. Réti széna 2.00—3.00 frt, muhar 2.20—2.80 frt, zsupszalma 1.50—1.70 frt, alomszalma 1.30—1.40 frt.

Juhvásár: hizalt ürü páronként 20.00—22.00 frt, feljavított juh 17—19 frt, kiverő juh 96.00—11 20 frt, kecske 13—15 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300—380 kgr. nehéz sertésért 50—51 frt., vidéki sertés könnyü páronként 250 kilóig 49—50 frt. — Szalonna 56—62.

Marhavásár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörér 350—380 frtig; középminőségűért 300—340 frtig; gyenge minőségűért 260—270 frtig; hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű mm.-ként élősúlyban 31—34 frtig, hizott magyar és tarka ökör középminőségű 27—30 frtig. Fejős tehén, magyarfajt 20—32 forintig, tarka 20—32 frtig mmként. Élő borju 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 30—48 krt. Vágott borju 1 kgr. hussúlyért fizetnek 52—56 kr.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 1.00—1.30, csirke 0.65—0.75 kappan 1.90—1.90 frtig, pulyka 4.20—5.30 frtig.

Tojás. 1 láda 38.00—39.50 frtig meszes 00—00 frtig, tea-tojás 100 drb 3.30—3.40.

Tejtermékek. Teavaj 0—1.00 frt, főzővaj 60-70 kr., turó 6—12 kr. kgr.-kint.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 0.40—0.50, 1 mmázsa 3.00—4.00, Petrezselyem 100 kötés 0.00—0.00, 1 mmázsa 3.00—4.00, zeller 100 drb 0.80—1.20, karalábé 0.60—0.80, vöröshagyma 100 köt. 0.50—0.80, 1 mmázsa 2.20—2.80, foghagyma 100 köt. 0.50—0.80, 1 mmázsa 110.0—18.—, vörösrépa 100 drb 0.50—0.80, fehérrépa, fejeskáposzta 3.30—5.00, kelkáposzta 100 darab 0.80—1.00, vörös káposzta 4.00—6.00, fejessaláta 1.20—1.40, kötött saláta 1.40—1.20, burgonya, rózsa, 1 mmázsa 1.80—2.00, sárga 2.20—2.30.

1898. évi forgalom: 26,239 bál.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a budapesti gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

2165/1899. szám.

Versenytárgyalási hirdetemény.

A bábolnai magy. kir. állami ménes és ménteleposztály

1900. évi 5000 métermázsa zabszükségletének

biztosítása végett

f. évi december hó 6-án, d. e. 10 órakor

a bábolnai magy. kir. ménesbirtok igazgatóságánál zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A részletes szállítási feltételek alulírt igazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekintheők s kívánatra megküldetnek.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott s zárt „ajánlat 5000 q zab szállítására“ felirásu, borítékba foglalt ajánlatok, melyekben kiteendő, hogy ajánlattevő a szállítási feltételeket ismeri s azokat elfogadja, legkésőbb fent kitett határidőig alulírt igazgatósághoz nyújtandók be.

Megkésve érkezett és kellőleg fel nem szerelt ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Bábolna, 1899. évi november hó 15-én.

A bábolnai m. kir. áll. ménesbirtok igazgatósága.

458

91488/II/2/a. számhoz.

Hizósértés eladási hirdetemény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok (posta-, táviró-, telefon- és vasut) állomás négy gazdasági kerületében elhelyezett összesen mintegy

1158 drb hizó süldő-sértés

f. évi december hó 1-én

a vezetésem alatt álló miniszterium tanácsstermében zárt írásbeli ajánlatok alapján tartandó

árverésen eladásra bocsájtatik.

Venni szándékozók által sajátkezüleg irt és lepecsételt ajánlatok, melyek borítékára „Ajánlat a mezőhegyesi hizott sertésekre“ feljegyzendő és 1 koronás bélyeggel és a részletes eladási feltételekben megjelölt összegü készpénz, óvadékképes értékpapír, vagy adóhivatali letéti nyugtából álló bánatpénzzel ellátva a mondott napnak d. e. 11 óráig, vagyis a tárgyalás megkezdéseig a vezetésem alatt álló miniszterium segédhivatali főigazgatójához nyújtandók be. Később beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok benyújtására kitűzött határidő elteltével vagyis f. évi december hó 1-én d. e. 11 órakor a miniszterium tanácsstermében felbontatnak és azok el vagy el nem fogadásáról ajánlattevők legkésőbb decz. 6-ig értesítettetni fognak.

A részletes eladási feltételek a m. kir. gazdasági főigazgatónál (Budapest, földmívelésügyi ministerium, II. emelet 72. ajtó) s a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatóságánál tudhatók meg, a sertések pedig ugyanezen ménesbirtokon megsemlélhetők.

Budapest, 1899. november 14-én.

Földmívelésügyi miniszter.

457

Magyar kölcsönös állatbiztosítás mint szövetkezet

Budapest, VII., Erzsébet-körut 27. szám.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:

LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK elhullása következtében beállott káresetek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:

ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet kényszer-vágást kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: Báró Sztojanovits György földbirtokos, elnök, báró Ambrózy Gyula földbirtokos, gróf Bethlen Balázs es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. Bély László országgy. képviselő, földbirtokos, Chernel György es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró Jósika Gábor es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf Korniss Károly főrendiházi tag, földbirtokos, báró Nyáry Béla es. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf Ráday Gedeon földbirtokos, dr. Simay Aladár a „Magyar agrár és járadékbank r.-t.” gazdasági tanácsosa, dr. Tetéleni Armin ügyvéd, Tahy István es. és kir. kamarás, a pesti gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, Zalesky Jenő földbirtokos, dr. Pajor Ignác földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénzintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is aján-
lott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 frnyi kölcsönt
szavaztatott meg.

Kurcz Lipót és Társa

photocznikografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készíti:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografikailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölteknak.

BRUNSWELER JÁNOS

1847. évi alapított

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGISMERTEBB

ÓRAKÉSZÉREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL

RÉSZELETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölteknak.

KÜHNE E.

gazdasági gépgyára
MOSONBAN.

Alakult 1856.

A beálló téli időnyre ajánlja legjobb rendszerű és legmondosabb kivitelű:

Alakult 1856

Szecsavágóit, répvágóit, daráló gépeit,

eredeti
angol „Rapid“ daralók erőhajtásra,

kukoricza-morzsolóit, takarmányfüllesztőit,

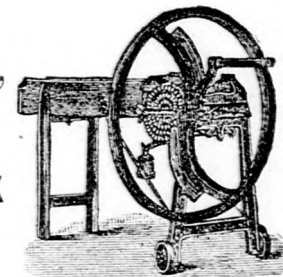
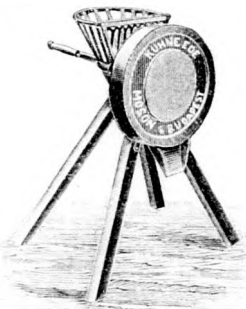
A cég ajánkozik

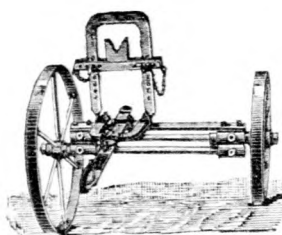
teljes takarmánykamra berendezések

tervezésére és eszközzésére.

FORAKTÁR: Budapest, VI., Váci-körut 57 a.

Részletes árjegyzékek rendelkezésre állanak.

Az 1899. évi szegedi mezőgazdasági kiállításon „új és figyelemre méltó” jelzővel kitüntetve.

Szab. kéttengelyű „Bóni” eketaliga.

!! Legújabb szerkezet!!

Tartós, szilárd, nem kopik, nem dől, domboldalon nem farol, az ekét egyenletesen vezeti, kenése folytonos és gazdaságos, kevés vonórót igényel.

Pillanat alatt állítható!

Megrendelhető:

Nyirbátorban: Mandel Eduárd és társainál.

Budapesten: A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
Alkotmány-utca 31. szám.)

Bächer és Melichar czégnél (VI. Nagymező-utca 68.)

Más rendszerű vas-eketaligákat átalakításra elvállalunk.

A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár
részvénytársaság:

szarvasmarha, borju, juh, kecske,
bárány és sertések

bizományi eladásával

foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni.
A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasúti küldemények czímzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczím: „Vásárpénztár — Budapest.”

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)
ezelőtt PFANHAUSER & Co.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
(ROYAL SZÁLLODA.)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítsük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Szuperfoszfát,

chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammon
és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

I^a rézgálicz 98-99%

jegecekben és örölve, valamint egyéb permetező anyagokat legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, VÁCZI-KÖRÚT 21.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)